

середовища, організаційно-методичне забезпечення і методика реабілітації порушеного міського середовища;

- аксіологічної – дослідження самотутніх образних аспектів порушеного міського середовища та напрямів його гуманізації шляхом здійснення реабілітаційних заходів;
- праксеологічної – надання концепції реабілітації порушеного міського середовища на рівні практичного проектування та запровадження вимог до використання сучасних комп'ютерних технологій проектування.

Головна мета системного аналізу порушеного міського середовища – виходячи з стану порушених елементів міського середовища і безпосередніх зв'язків між ними, одержати висновок про структурні властивості містобудівної і регіональної систем й основних їх підсистем. Системний аналіз в сфері реабілітації порушеного міського середовища реалізовано як здійснення структурно-функціонального аналізу порушених територій і техногенних об'єктів в межах рішення соціальних задач на рівні містобудівного використання окремих порушених територій, на рівні структурних схем містобудівних систем з оцінкою відносин між елементами міста, регіону, виділенням структурних параметрів, істотних для реабілітації порушеного міського середовища.

Теоретичною базою аналізу є загальна теорія систем, що дозволила описати містобудівні об'єкти, що містять порушення, як цілісні утворення, аналізувати й оцінювати потенціал і напрями їх містобудівного розвитку.

Сутність системного підходу до реабілітації порушеного міського середовища визначила наступне:

- розробку засобів визначення елементів порушеного міського середовища як складових структурно-функціональних елементів містобудівних систем вугледобувних регіонів;
- розробку структурних моделей містобудівних систем вугледобувних регіонів; розробку моделей їх історичного розвитку й ієрархічної побудови;
- побудову узагальнених моделей порушеного міського середовища і моделей властивостей визначеної містобудівної системи;
- розробку концепції реабілітації порушеного міського середовища.

Розглянуті якісні властивості порушеного міського середовища, що визначають її неоднорідність. Як ведучі в роботі виведені такі види неоднорідності порушеного міського середовища: фізична, геометрична, топологічна і семантична, що є підставою розрізнення відповідних її компонентів. Розглянуті якісні властивості порушеного міського середовища, що визначають її неоднорідність. Як ведучі в роботі виведені такі види неоднорідності порушеного міського середовища: фізична, геометрична, топологічна і семантична, що є підставою розрізнення відповідних її компонентів. Морфологічна неоднорідність середовища визначається наявністю ознак відмінності частин середовища по фізичних якостях, геометричних і топологічних властивостях, відмінністю візуальних характеристик і тому подібне

Конкретизація видів композиції порушеного міського середовища дозволила виділити такі її види як екологічну, візуальну, просторову.

Моделювання самотутнього простору містобудівних систем гірничодобувних регіонів характеризує певну сукупність властивостей порушеного міського середовища, суть якого при цьому не рівна простою сумі

компонентів з характеристиками певних порушених територій. Типи просторових побудов компонентів порушеного міського середовища визначають типологію техногенних ландшафтів і особливості формування планувальної структури містобудівних систем. Семантична самотутність представлена як просторова характеристика, описана геометрично і топологічно при провідній ролі структури порушеного міського середовища.

Виходячи з цього сформульовано два принципові методи реабілітації:

- методологічна організація реабілітації на основі задалегідь заданої семантичної самотутності порушеного міського середовища;
- структурно-функціональне моделювання простору і системстворюючих зв'язків порушеного міського середовища з використанням містобудівних потенціалів порушених територій.

На підставі видів самотутності порушеного міського середовища, характеру ієрархічності структури і принципів співвідношення містобудівних потенціалів порушених територій теоретично обґрунтовано тає твердження, що існує стійкий зв'язок між якісними ознаками в диференціації містобудівних утворень простору порушеного міського середовища і принципами їх впорядкування в єдиний простір з використанням містобудівних потенціалів порушених територій.

Конкретизація даного положення дозволила представити структуру порушеного міського середовища як основу концепції її реабілітації. Вміст концепції представлений як використання структури простору порушеного міського середовища у взаємозв'язку двох вказаних методів: організацією (статична концепція) і структуризацією (динамічна концепція) містобудівних утворень гірничодобувних регіонів.

Структура порушеного міського середовища визначила методологію підходу до її реабілітації, оскільки виділені базові елементи – містобудівні утворення, що включають порушені території, які стійко зберігаються при всьому різноманітті композиційно-образних інтерпретацій різних містобудівних завдань.

Основні висновки. В результаті аналізу і систематизації теоретичного матеріалу, пов'язаного з проблемою реабілітації порушеного міського середовища, сконструйований апарат досліджень, що включає:

- поняття «структура порушеного міського середовища» як об'єкту аналізу і основи побудови програми її реабілітації;
- розробку і уточнення сукупності понять, безпосередньо пов'язаних із структурою порушеного міського середовища;
- класифікацію структур порушеного міського середовища залежно від її видів, характеру ієрархічності структур і принципів використання самотутніх характеристик і містобудівних потенціалів порушених територій;
- систематизацію геометричних і топологічних компонентів структури порушеного міського середовища.

Зміст концепції реабілітації порушеного міського середовища заданий двома методами: способи організації її простору як системної інтеграції складових частин у межах окремих містобудівних систем і структуризацією простору порушеного міського середовища.

Література:

1. Демин Н.М. Управление развитием градостроительных систем. – К.: Будівельник, 1991. – 183 с.
2. Лаврик Г.И., Демин Н.М. Методологические основы районной планировки. – М.: Стройиздат, 1975. – 96 с.
3. Яргина З.Н. Градостроительный анализ. – М.: Стройиздат, 1984.